

MULTICONSULT NORGE AS
Postboks 265 Skøyen
0213 OSLO

Ref. 10221829-01

Fråsegn til oppstart av detaljregulering - grøn omstilling av Mongstad Alver kommune

Vi viser til brev datert 11.12.2020 om oppstart av arbeid med detaljregulering for deler av Mongstad industripark med planprogram. Planområdet er lokalisert innanfor eksisterande industriområde, og dette planarbeidet skal detaljere gjeldande reguleringsplan. Det meste av planområdet ligg innanfor Alver kommune, medan ein mindre del er innanfor Austrheim kommune. Hovudføremålet er å leggje til rette for energitunnelar under bakkenivå, nytt hydrogenanlegg og oppdrettsanlegg på land. Føremålet er i hovudsak i samsvar med kommuneplan. Forslagsstillar har vurdert at planen utløyer krav om konsekvensutgreiing.

Vestland fylkeskommune vurderer planprogrammet og oppstartsmeldinga ut i frå fylkeskommunens sektoransvar og målsettingar i regionale planar. For kommunar i gamle Sogn og Fjordane og Hordaland gjeld dei vedtekte regionale planane innanfor dei tidlegare fylkesgrensene fram til desse vert avløyst av nye planar i Vestland.

Vurdering og innspel

Næringsutvikling

I følgje Planinitiativet vil utbygginga gå over ein periode på 7 år og det er antatt at utbygginga representerer om lag 80 - 100 arbeidsplassar. Grøn omstilling på Mongstad er kan bli en viktig driver for næringslivet i Vestland. Det ligger gode analyser og vurderingar bak satsinga, som er viktig og offensiv grøn omstilling på eit tradisjonelt fossilt dominert industriområde. Planprogrammet synleggjer at kompetanse frå petroleumssektoren skal nyttast til nye, grønne verdikjeder.

Etablering av oppdrett på land her vil for første gang sida etableringa av raffineriet i 1975 kunne realisere gjenbruken av varmtvatnet derfrå. Om prosjektet samstundes sikrar overskuddsoksygen inn i oppdrettet frå kommande, grøn hydrogenproduksjon, syner det ei positiv utvikling for sirkulærøkonomiprojekt innan oppdrett. Sirkulærøkonomi er også god økonomi.

Det er vidare mange fellestrekk og synergjar mellom storskala oppdrett på land og prosessindustrien på Mongstad som vist over. Videre er det god styring og kontroll på vatnkvatitetane her.

VLFK - i si tid HFK, var elles sentral i etableringa av *Green Spot Mongstad* (GSM) og masterplanen for Mongstad som er vist i planprogrammet. Vi vonar dette området vert eitt av eller det viktigaste området i regionen for realiseringa av det grønne skiftet. Oppdrett på land som tilfredsstillar lovverket (herunder konsesjon koordinert av VLFK) og med omsyn til fiskehelse, er ein sentral del av dette.

Akvakultur

Det er fleire aktørar på landsbasis som no legg fram planar om å utvide eller omleggja verksemda til meir landbasert. Det er mange argument for og imot denne utviklinga. Dette kan kanskje oppsummerast i at det er tydeleg positivt m.o.t. livet i sjøen og mogelegheitene for nytting av avfallet i sirkulær økonomi og negativt m.o.t. kraftbehov og arealbruk på land. Vinsten og konsekvensane av tiltaka vil nok variera mykje avhengig av avbøtande tiltak og lokalisering, og vi ber om at det vert nytta oppdatert kunnskapsgrunnlag i høve til konsekvensutgreiing av oppdrettsanlegget for og å ta omsyn til livet i havet i nærleiken av anlegget.

Klima og energi

Elkraft

Planen for grøn omstilling på Mongstad bør leggja føringar knytt til nettilknytning for straumuttak. Med så mange komponentar som er med i spel her bør ein ha mål om at desse skal arbeida saman i «microgrid» for å avlasta kraftnettet som skal koplust til. Dette kan i tillegg auke forsyningstryggleiken, eller i tilfelle gjera forsyninga meir føreseieleg, for dei ulike aktørane i planområdet. Eit steg i denne retninga vil vera å leggja til rette for energi bufferar. Dette kan allereie vere tenkt innlemma i hydrogenproduksjon. Vi tenkjer likevel det bør vera ein intensjon i planen at anlegget skal vera ein fleksibel brukar av det eksterne kraftnettet.

Biogass

Tilknytt biogassanlegg vil truleg ha innslag av andre organiske material sidan fiskeensilasje er spesielt potent og gjev god gassproduksjon ilag med mindre potente stoff. Ein bør då ha ein intensjon om at dette skal forsynast frå lokale verdikjeder, t.d. land- og skogbruk.

Samferdsel

Planområdet har tilkomst om fv. 57 Mongstadvegen, både om kryss ved Storemyra til Mongstad sør, og om rundkøyring lengre nord i Austrheim kommune.

Planavgrensinga viser ikkje tilkomst til overordna transportnett. Vi meiner at forholdet til overordna transportnett må vere ein av momenta som skal vurderast i KU som verknad på miljø og samfunn, og elles i det vidare planarbeidet.

Vi ber om ei trafikkanalyse og ei vurdering av kapasiteten i kryssa mot fylkesveg 57, og ei vurdering om dei er dimensjonert for forventta trafikk. Vi ber og om ei vurdering av forholda for mjuke trafikantar og kollektivdekning i området som skal skape mange nye arbeidsplassar. Vi ber om ei utgreiing av anleggsperioden, og evt, behov for massetransport.

Vi vil særleg vise til punktet *Tilhøve til annan planlegging* og minne om gjeldande reguleringsplan *RV 57 kryss Mongstad Sør* og pågåande planarbeid *Fv 57 med gang og sykkelveg. Lindås tettstad - Mongstad*. Det føreligg allereie godkjent reguleringsplan *Fv. 57 Parsell Austrheim grense - Mongstadkrysset* (2016).

Det vidare planarbeidet må tilpasse seg gjeldande planar og pågåande planarbeid for fylkesvegen, og vurdere behov for rekkjefølgjekrav for opparbeiding av naudsynt infrastruktur både for harde og mjuke trafikantar. Det må vurderast eit eventuelt behov for å utvide planområdet til å omfatte tilkomst til overordna vegnett.

Kulturminne og kulturmiljø

Vi vil minne om at dokumentasjon av kulturminne og kulturmiljø skal gjerast på eit tidleg stadium i all arealplanlegging. Vestland fylkeskommune ber om at eventuelle kulturminneinteresser vert omtalte, verneverdiane vurderte og teke omsyn til i det vidare planarbeidet.

Areal på land

Vi har i dag ikkje kjennskap til automatisk freda kulturminne eller andre verneverdige kulturminne innafør planområdet. I forbindelse med tidlegare planarbeid på Mongstad er det gjennomført arkeologiske registreringar, det vart då registrert arkeologiske kulturminne i nærheita av plangrensa. Fleire av desse vart utgravne arkeologisk. Potensialet for nye funn av automatisk freda kulturminne innanfor planområdet vart likevel vurdert å vera lågt. Vi har difor ingen avgjerande merknader i saka, utover at ein under opparbeiding av feltet søkjer å unngå inngrep i/skade på eventuelle kulturlandskapstrekk som steingardar, eldre vegar/stiar, bakkemurar, tufter m.m.

Areal i sjø

Då planområdet omfattar areal i sjø, har saka vore oversend Museum Vest v/ Stiftelsen Bergens Sjøfartsmuseum for vurdering.

Museet kjenner ikkje til kulturminne ved Mongstad gbnr. 127-91 m.fl., i Alver kommune som kan bli direkte råka av reguleringa. Museet har derfor ingen merknader til reguleringa.

Det er likevel mogleg at det ligg kulturminne i det aktuelle området. Vi gjer derfor merksam på at tiltakshavaren pliktar å gje melding til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Verksemda må i så fall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve området. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne.

Meir informasjon

Meir informasjon om plantema, rettleiarar og statistikk/kart kan ein finne på nettsidene våre [her...](#)

Oppsummering

Vestland fylkeskommune ber om at planarbeidet legg særleg vekt på energiforsyning, konsekvensane av livet i vatn som følgje av etablering av oppdrettsanlegg, og fleire moment knytt til samferdsle og mobilitet. Vi står til disposisjon viss ein skulle ha spørsmål rundt regionale plantema og vidare planprosess, og ønsker lukke til!

Med helsing

Eva Katrine R. Taule
fagleiar kommunal plan

Liz Eva Tøllefsen
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Saksbehandlarar:

Liz Eva Tøllefsen, seksjon for plan, klima og folkehelse

Tone Bøyum, seksjon for veg og infrastruktur

Sigrun Wølstad, seksjon for kulturarv

Bjørnar Tjøflot, seksjon for grøn vekst, klima og energi

Vidar Totland, Invest in Bergen

Kopi til:
STATSFORVALTAREN I
VESTLAND

Njøsavegen 2